

MUSIKA. Oiartzungo ote jotzea, Zuberoako kontrapasak, erromeria dantzak eta beste hainbat doinu grabatu ditu

Amagoia Mujika | **AMASA**

Juan Mari Beltranek beti topatzen du Euskal Herriko edozein txokotan harridura eragiten dion soinuaren bat, eta harekin jolasten hasten da doinu bilakatzeko duen arte. Horrela sortu ditu grabatu berri duen diskoko kantuak. Euskal musikan erabili izan diren soinu tresna, tinbre, hots, erritmo eta estiloen bilduma zabala osatu du, baina Beltranen beraren sormenaz bustirik. Amasako IZ grabazio estudioan gauzatu du diskoa, eta bi hilabeteren buruan izango da kalean No-CD Records diske-txearen bidez.

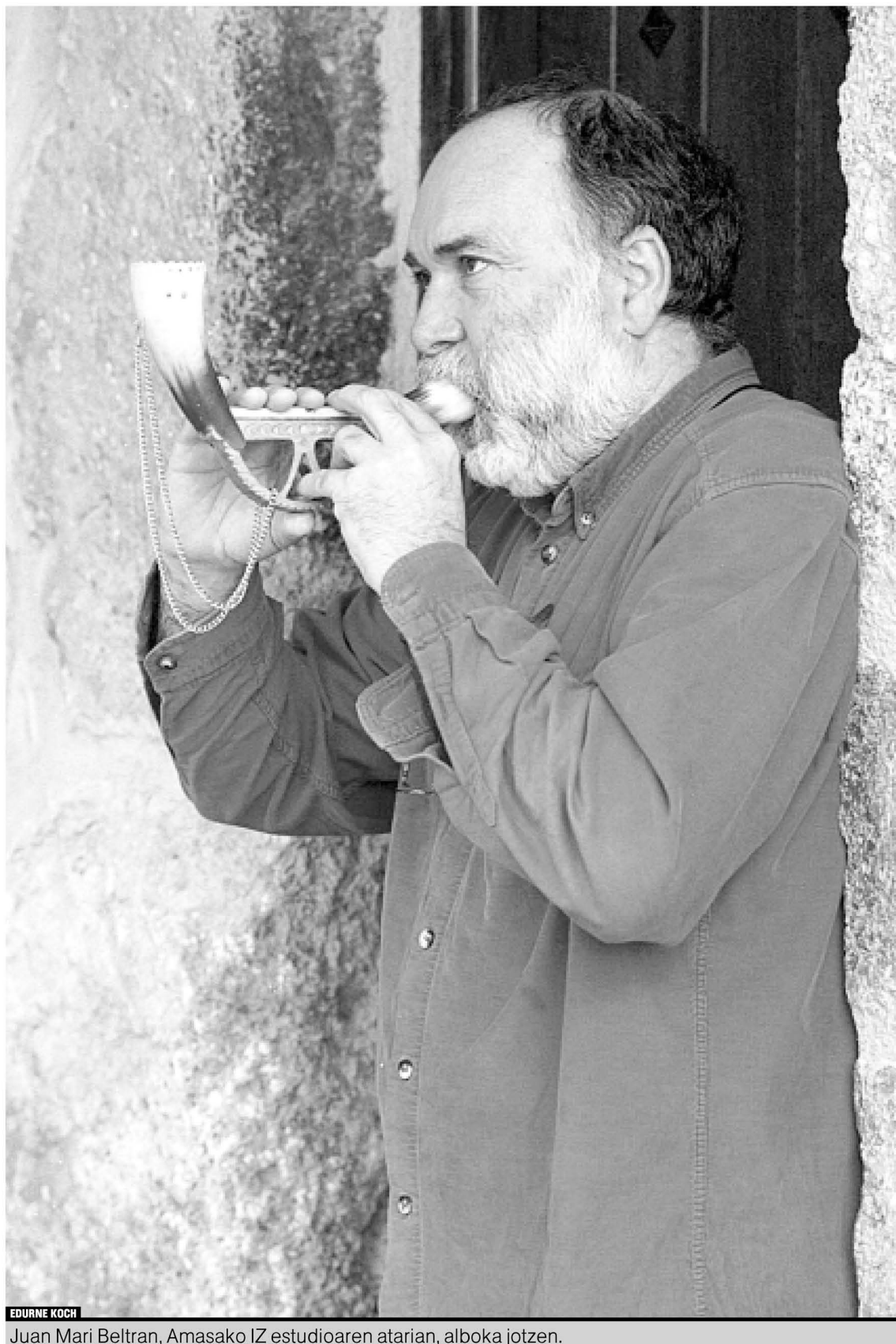
Oiartzunen entzundako ote jotzea, Zegamako albokari zaharren doinuak, txanbela erreperatorioko ekarpenak, Gipuzkoako albokarien erreperatoriokoak, erromerietako dantzak eta musikak, Zuberoako kontrapasak, arrabitaren kantu galduak eta dultzainari zaharren estilo barrokoa bereganatu ditu musikari nafarrak diskoan. «Herri musika doinuak bildu eta gureak egin ditugu. Hori dena prestatu dut daukan modu bizian eman, baina berriak sortuz. Gure herri musikan erritmo asko agertzen dira, asko galdu dira, eta beste batzuk sortzen ari dira. Hori da kultura baten, musika baten bidea. Saiatu naiz zaharrendik erritmo berriak egin, baina neurri zaharretan».

Hamarreko erritmoa ezarri du Beltranek adibide gisara, baita zazpikoa ere: «Bi erritmo horietan ez dut ezer ezagutzen Euskal Herrian, eta erritmo horietatik oso gertu aritzen dira askotan txalapartariak. Gure zaharrek hainbat erritmo asmatu bazituzten, guk zergatik ez ditugu asmatuko?».

Beste batzuetan berreskuratu nahi izan ditu galdutako doinuak. «Badira urte batzuk galdutako gure tresna baten musikaren atzetik nabilela, arrabitaren atzetik. Errepertorio dezente daukagu kantutegian, baina inork ez du jotzen, eta zerbait ikastekotan Kantabria eta Errioxa aldera jo dut. Hori ere erakutsi nahi izan dut, mundu hori ere existitu izan dela Euskal Herrian».

Talde sendoa eta kolaborazio ugari

Hamabost kantu sortu ditu era horretara, eta hainbat musika tresnarekin aberastu ditu. Felipe Ugartek txalaparta eta Zuberoako ontzi ttipia jo du, Aitor Gabilondok ahotsa jarri, Iñigo Lurgainek soinua; Iñigo Monrealek txalaparta, eta Juan Mari Beltranek txirula, tronpa, txistu, dultzaina, alboka, ttunttunak, danbolina, txalaparta, aho-tsa, arrabita eta txanbela. Bost

EDURNE KOCH

Juan Mari Beltran, Amasako IZ estudioaren atarian, alboka jotzen.

Herri musika bizia

Euskal soinu tresna, tinbre, hots, erritmo eta estiloen bilduma zabala grabatu du Juan Mari Beltranek bere disko berrian

musikari horiek osatu dute taldea, baina izan dituzte gonbidatu bereziak. Oihane Irastorzak panderoa jo du, Joxan Goikoe-txeak hiru kantutan soinua, Joseba Tapiak soinu txikia lau kantutan eta Maddi Oihenartek ahotsa. Beltranek berak sortu ditu kantuen hitzak.

Diskoko kantuak hamaika plazatan eman dituzte azken urtean, baina disko batean biltzea falta zitzaion. Grabazioa berezia izan da, Amasako baserrian giro egokia topatu baitu lan egi-

teko. Natura Beltranen abestietako oinarrietako bat izanik, ez legoke leku egokiagorik diskoa grabatzeko. «Herri musika natura bizi hori da, eta soinuak berarengandik jasotzen ditugu».

Abesti guztiak, kontzertuetan bezalaxe, zuzenean grabatutakoak dira, «hasi eta bukatu egin ditugu, inolako trikimailurik erabili gabe, herri musikak duen izaera islatu nahian». Unea garrantzitsua da Beltranentzat. «Musikak duen iraupena jotzen den instant hori soilik

da. Hurrengo aldian ez da gauza bera izango, eta horrela behar du gainera biziko bada»

Herri musikaren bizitza aldaketari loturik

Herri musika une honetantxe bizi dena soilik dela, atzokotik ezberdina, berria, aldakorra. Hori dena eta gehiago azaldu du Juan Mari Beltranek. Iraupenak aldaketarekin lotura zuzena du musikariarentzat: «Ez da existitzen munduan herri musikarik, guri iritsi zaigunik,

BILAKAERA

«Ez da existitzen herri musikarik, guri iritsi zaigunik, aldaketarik gabe. Bizi dena, aldatuz joan delako iritsi zaigu»

BERRESKURAPENA

«Arrabitaren galdutako doinuen atzetik nabil. Kantutegi handia dugu baina inork ez du jotzen»

BIZITASUNA

«Musikak duen iraupena jotzen den instant hori soilik da. Hurrengo aldian ez da gauza bera izango»

aldaketarik gabe. Zenbait jende-k pentsatzen du gaurko hainbat musikarik egin dugula aldaketa, aurretik ez dela aldatu. Gaurko trikitilari gazteek trikitiari buelta eman diote, baina aurrekoek ere eman zioten buelta. Belaunaldiz belaunaldi iritsi zaizkigun musketan ere aitarekiko semeak beti jotzen du ezberdin. Bizirik iritsi den guztia bizirik iritsi zaigu, aldatzen joan delako. Bizi berri, arnas berri hartzen joan delako. Maurizio Elizaldekin diferente egin zuen, eta bere aitak diferente, eta bere aitonak diferente. Baina bide eginez, zer edo zer uzten duzula, eta zer edo zer hartzen duzula, eta denboran beti berrituz».

Juan Mari Beltranek herri musikari loturik bizi du denbora. Zeregin horietan sartzen da bere ibilbidea «naturalki» jarraituz. «Zazpi urterekin hasi nintzen musika ikasten, eta horrela ateratzen dira gauzak gaur arte, bata bestearen atzetik». Grabazio estudioan sartu aurretik Gipuzkoako dultzainariei entzundako 175 pieza paperean jarri ditu. Bi lanok noiz kaleratuko diren ez daki, baina ez dio gehiegi axola. «Gure esku dagoen lana egin dago. Bi hilabetera edo aterako da diskoa, baina ez dakit ziur, hori ez dago gure esku. Hala ere, aitortu behar dut ez didala gehiegi axola».

Aurrera begira ere hamaika saltsa ditu buruan. Horietako bat ekainaren 24an Donostiako Plaza jaialdian eskainiko duen emanaldi berezia da. Juan Gorritiren eskulturen inguruan egindako musika sorkuntza aurkeztuko du Suso Saiz eta Joxean Goikoetxearekin.